

**MEDOBČINSKI URAD ZA VARSTVO OKOLJA
IN OHRANJANJE NARAVE**
Slovenska ulica 40, 2000 MARIBOR

Številka: 35500-3/2012
Datum: 28. 11. 2012
dat.:ZAPIS_KOM_nov.2012

ZAPIS

seje Komisije za pitno vodo, ki je bila v četrtek 22.11.2012, v dvorani generala Rudolfa Maistra, mestne občine Maribor

Prisotni: **Ivanka Gale**, Inštitut za varovanje zdravja RS, Ljubljana; **Leonida Gregorič**, Kmetijsko gozdarski zavod, Maribor; **Benjamin Lorbek**, Zdravstveni inšpektorat RS, OE Maribor; **mag. Vladimir Kaiser** in **Božidar Kosi**, Inšpektorat za okolje in prostor RS, OE Maribor; **mag. Slavko Lapajne** in **Vesna Hrženjak**, Zavod za zdravstveno varstvo Maribor; **Mirjana Fescl**, Vodnogospodarsko podjetje Drava, Ptuj; **mag. Irena Kopač**, Inštitut za ekološki inženiring; **Sebastjana Klepec**, Mariborski vodovod; **Janja Kranjc**, Upravna enota Maribor, Oddelek za okolje in prostor; **Stanko Rafolj**, Občina Hoče-Slivnica; **Ana Juvan**, Občina Miklavž na Dravskem polju; **Avgust Zavernik**, Občina Lenart; **mag. Liviana Borko**, Odbor za prostor in okolje MS MOM; **Brigita Čanč**, MUVOON; **Marko Klemenčič**, MOM, SUP; **Olga Mravlje**, MUVOON.

Odsotni člani komisije: **mag. Nevenka Colnarič**, Ministrstvo za okolje in prostor (MKO), Direktorat za javne službe in investicije, OE Maribor; **Tatjana Košar**, Inšpektorat za kmetijstvo; **mag. Mateja Klaneček**, ARSO OE Maribor; **Prof.dr. Renata Jecl**, Fakulteta za gradbeništvo UM; **Samo Kumer**, Mariborski vodovod; **mag. Franjo Švajger**, Medobčinski inšpektorat; **Tatjana Kruder**, Občina Hoče – Slivnica; **Marjan Blassin**, MOM, Sektor za komunalno in promet;

Dnevni red:

1. Poročilo o stanju v oskrbi s pitno vodo Podravske statistične regije in varna oskrba s pitno vodo na območju MOM in občin vključenih v imisijski monitoring. (Slavko Lapajne in Vesna Hrženjak, ZZV Maribor)
2. Problematika oskrbe s pitno vodo v času poplav na območju vodnega sistema Mariborskega vodovoda. (Sebastjana Klepec, Mariborski vodovod).
3. Ogroženost podzemnih voda zaradi nenadnih in izrednih onesnaženj na območju Republike Slovenije (Mirjana Fescl, VGP Drava, Ptuj)
4. Problematika cestnega prometa na Vrbanskem platoju (Slavko Lapajne, ZZV Maribor)
5. Hidrogeološko poročilo o izvedbi treh opazovalnih vrtin na območju črpališča Betnava (Irena Kopač, IEI)
6. Opredelitev izpostavljenosti kemikalijam z ugotavljanjem virov in trendov na območju Mestne občine Maribor – Biomonitoring in informacijska platforma (Slavko Lapajne in Vesna Hrženjak, ZZV Maribor)
7. Razprava
8. Zaključki in razno

Predsednica komisije je poročala o realizaciji sklepov iz prejšnje seje komisije in sicer se je sklep 1 nanašal na ažuriranje sanacijskih programov na vodovarstvenih območjih. Ugotovljeno je bilo, da so bili sanacijski programi sprejeti v času, ko so za vodovarstvena območja veljali lokalni predpisi. S sprejetjem državnih uredb ni več pravne podlage za sprejemanje sanacijskih programov na lokalnem nivoju. Vendar je MS MOM na podlagi Zakona o varstvu okolja, v letu 2008 sprejel Občinski program varstva okolja za Maribor (v nadaljevanju OPVO) za obdobje 2008 do 2013. Skozi OPVO je bilo izvedenih veliko operativnih ukrepov, tudi na področju voda, kar bo razvidno iz evalvacije OPVO v začetku 2014.

Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave
občin: Maribor, Ruše, Duplek, Miklavž na Dravskem polju,
ID za DDV: S112709590, MŠ 5883369

☎ (2) 2201 462, GSM: 031 682 366 📠 (02) 2201 686, <http://www.maribor.si/okolje>; e-mail: olga.mravlje@maribor.si

Sklep 1: Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave (MUVOON) v začetku leta 2014 izdela evalvacijo OPVO in pripravi osnutek novega OPVO za naslednje petletno obdobje. Nacionalni Načrt upravljanja voda bo podlaga, da se v OPVO ukrepi za zavarovanje voda in gospodarjenje z vodami natančneje opredelijo.

Prav tako je bila obrazložena realizacija sklepa 2 prejšnje seje komisije in sicer upravičenost koriščenja geotermalne energije na ožjem vodovarstvenem območju – VVO II. S skupno akcijo Mariborskega vodovoda in MOM, da ni natančno opredeljeno kako lahko toplotne črpalke vplivajo na količino in kvaliteto podzemnih voda, smo na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje (MKO) dosegli, da na VVO II uporaba geotermalne energije ni dovoljena. Navodila o tem kako zavarovati podzemne vode v času izgradnje in obratovanja toplotnih črpalk ter kako varno ukiniti izrabljene toplotne črpalke, še niso predpisana, zato je MUVOON na MKO posredovali povpraševanje o tem.

V nadaljevanju so potekale predstavitve po dnevnem redu. Vse predstavitve najdete na spletnih straneh MOM:

Ad 1)

V predstavitvi se je g. Lapajne dotaknil problematike oskrbe s pitno vodo na območjih, kjer le to ne zagotavljajo gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo. Na teh območjih ni ustreznega nadzora kvalitete pitne vode in je izbruh hidričnih epidemij toliko večji. Ugotavlja, da je v Podravski regiji 69 aktivnih oskrbovalnih območij, od tega jih 71 % nima stalne dezinfekcije, to po eni strani pomeni, da so viri pitne vode kvalitetni, po drugi strani pa je potreben stalen nadzor, da ne pride do pojava mikrobiološkega onesnaženja. V Podravski regiji se 64.600 prebivalcev oskrbuje s pitno vodo, kjer so izvor površinske vode in 250.000, kjer so izvor podzemne vode. Ustrezna oskrba s pitno vodo je odvisna od obvladovanja in nadzora nad celotnim vodnim prostorom, kar predstavlja usklajeno delo in strokovno sodelovanje vseh pristojnih služb, od ministrstev, načrtovalcev prostora, inšpekcijskih služb in ne nazadnje izobraževalnih ustanov.

Ad 2)

Poplave 5.11.2012 in 6.11.2012 se štejejo za poplave večjega obsega, zato je postopke oskrbe poplavljenih območij, oziroma objektov v izrednih razmerah vodila Civilna zaščita Vzhodnoštajerske regije. Ga. Klepec je na kratko predstavila aktivnosti Mariborskega vodovoda ob omenjenih poplavah. Pri obveščanju je bilo upoštevano dejstvo, da lahko pride do vdora poplavne vode v vodooskrbni sistem. Skladno z načrtom varne oskrbe s pitno vodo je Mariborski vodovod zaradi varovanja zdravja uporabnikov izvedel naslednje ukrepe: dal priporočilo uporabnikom na poplavljenih območjih, preko sredstev javnega obveščanja, na spletnih straneh Mariborskega vodovoda in na oglasnih tablah KS, naj vodo prekuhavajo, dvignil dozo dezinfekcijskega sredstva na sistemu (na črpališčih Dobrovce ter v prečrpalnici Dogoše), izvedel dodatno vzorčenje pitne vode na prizadetih območjih s hitrimi testi in standardnimi analizami. Uporabnikom, katerih objekti so bili poplavljeni je bilo dano priporočilo, da interno instalacijo pred ponovno uporabo očistijo in dezinficirajo. Pri obveščanju in dajanju navodil o ravnanju s pitno vodo na poplavljenih območjih so skladno sodelovale vseh pristojne inštitucije.

Ad 3)

Ga. Fesel je predstavila vrste najpomembnejših nevarnih dogodkov na površinskih vodah in njihove posledice ter pregled dogodkov, v katerih je bila posredno ogrožena podzemna voda. Največje število nevarnih dogodkov izvira iz nesreč na cestah, pri katerih pride do izlitja naftnih derivatov. Obstajajo zakonske podlage za izvedbo interventnih ukrepov tako pri površinskih kot pri podzemnih vodah, vendar pa je za izvedbo sanacijskih ukrepov površinskih voda izvajalec določen, za podzemne vode pa še ne. Na tem področju pristojne državne inštitucije načrtujejo sistemske rešitve.

Ad 4)

Opažamo, da je na območju črpališča Vrbanski obremenitev s prometom vedno večja. Študentje študijske smeri prometa na FG UM so ugotovili, da se po cesti Maribor – Kamnica dnevno zapele cca 4200 vozil. Razen tega so na vodovarstvenih območjih Vrbanskega platoja ob Vinarski ulici in ob Zavodu AMS neutrjena parkirišča, ki nimajo urejenega odvajanja padavinskih voda. G. Lapajne je v svoji predstavitvi opozoril, da je vpliv prometa na podzemne vode največji ob nesrečah, zaradi razlitja naftnih derivatov ali drugih nevarnih snovi. Na kvaliteto podzemnih voda pa vplivajo tudi padavinske vode, ki spirajo cestne površine in odvajanje padavinskih voda ni urejeno, ali pa posredno preko onesnaženih tal. Z omejitvijo tovornega prometa in ureditvijo transportnih poti, bi se zmanjšala nevarnost za obremenitev podzemnih voda.

Sklep 2: MUVOON posreduje informacijo o razmerah cestnega prometa na Vrbanskem platoju, vsem pristojnim službam, da jih strokovno pregledajo, ukrepajo, oziroma jih uredijo v skladu z zakonodajo. Prav tako pa pozove lastnike neurejenih parkirišč, da jih uredijo v skladu s predpisi.

Ad 5)

Zaradi pojava mikrobiološko neskladnih vzorcev vode iz črpalnega vodnjaka Betnava 2, je MOM v letu 2011 na območju Betnave izgradila še tri dodatne piezometre. Iz rezultatov je bilo razvidno, da na tok podzemne vode in smeri, iz katerih se obnavlja voda v vodnjakih Betnava, odločilno vpliva oblika nepropustne podlage, ki predstavlja podzemno razvodnico, katera ločuje severni in južni tok napajanja črpališča. Zaradi navedenega smo v letu 2012 na Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (MKO) posredovali pobudo za spremembo Uredbe o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobrave in Dravskega polja, Ur.l.RS, št. 24/2007 in sprememba 32/2011(v nadaljevanju uredba o VVO). G. Kopač je predstavila ugotovitve projekta in razložila nadaljnje raziskave tega območja ter predstavila predlog celovitega gospodarjenja z vodami jugozahodnega dela Maribora.

Sklep 3: MUVOON z MKO nadaljuje z raziskavami in izdelavo strokovnih podlag za spremembo vodovarstvenih območij črpališča Betnava.

Sklep 4: MUVOON posreduje informacijo o raziskavah in predlog celovitega gospodarjenja z vodami jugozahodnega dela Maribora, Uradu za komunalo, promet in prostor.

Ad 5)

G. Lapajne je na kratko predstavil izvajanje in rezultate humanega biomonitoringa v Sloveniji in predstavil rezultate za dodatnih 9 preiskovancev na širšem območju Maribora. V nadaljevanju je ga. Hrženjak predstavila pomembnost spremljanja zdravstveno - okoljskih podatkov. Okoljski dejavniki imajo pomemben vpliv na zdravje prebivalcev v urbanih okoljih, zlasti v večjih mestih. Kvaliteta pitne vode, zunanjskega in notranjega zraka, tal, živil, gospodarjenje z odpadki, varstvo pred hrupom in varstvo zelenih površin, odločujoče vplivajo na stabilnost ekosistemov in posledično na zdravje ljudi.

Informacije o povezavi med okoljskimi pogoji in javnim zdravjem oziroma zdravjem prebivalstva so ključnega pomena pri sprejemanju ukrepov na področju okolja in zdravja. Številne informacije, tako o okolju kot o zdravju prebivalstva se sicer redno zbirajo, vendar so večinoma razpršene po mnogih inštitucijah in v nestandardiziranem formatu, kar kaže na potrebo po razvoju standardiziranega informacijskega sistema za spremljanje okoljsko – zdravstvenih podatkov in iz njih razvitih kazalcev. Standardizirali informacijski sistem bi omogočil združitev tovrstnih podatkov na enem mestu. Podatki združeni v enem informacijskem sistemu bi omogočili enostavno in stalno dostopnost teh podatkov tako strokovni kot laični javnosti, kar bi olajšalo prepoznavanje povezav med okoljskimi pogoji in zdravjem prebivalstva. S tem bi deležnikom odločanja pomembno olajšali izbor prioritarnih okoljskih in drugih ukrepov, ki bi lahko, glede na opravljene ocene tveganja za posamezne okoljske dejavnike, imeli največji vpliv na izboljšanje zdravja prebivalstva in s tem javnega zdravja.

Sklep 4: Komisija podpira pobudo za izdelavo informacijskega sistema za spremljanje okoljsko – zdravstvenih podatkov. Aktivnosti se lahko začnejo v letu 2013 v kolikor ne zahtevajo sredstev iz proračuna MOM. MUVOON bo poizkušala nalogo uvrstiti v redni program. Skozi nalogo se bo delno realiziral OCU 2.4.10. Občinskega programa varstva okolja za Maribor obdobje 2008 do 2013.

Pripravil-a:

Olga MRAVLJE, univ.dipl.biol.

Višja svetovalka

Posredovano:

- podžupan, mag. Tomaž Kancler
- mag. Liviana Borko
- dr. Vilibald Premzl
- člani komisije za pitno vodo
- predavatelji
- občine, ki sofinancirajo imisijski monitoring

Vložiti v zadevo: 35500-3/2012

Brigita ČANČ, univ. dipl. inž., spec.
Direktorica medobčinskega urada